

*До спеціалізованої вченої ради
Д 26.007.03 у Національній академії
внутрішніх справ
03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 1*

ВІДГУК

офіційного опонента – помічника Голови Департаменту забезпечення діяльності Голови Національної поліції України, доктора юридичних наук, професора Чаплинського Костянтина Олександровича на дисертаційне дослідження Мельника Сергія Валерійовича на тему: «Кримінальні процесуальні повноваження керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Актуальність теми дослідження. У дисертаційному дослідженні С.В. Мельника здійснено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у оптимізації кримінальних процесуальних повноважень керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму.

В умовах підвищеної відповідальності за прийняті процесуальні рішення, керівництво кримінальною процесуальною діяльністю повинно бути ефективним, базуватись на розроблених і впроваджених прогресивних методик і практик здійснення досудового розслідування тих чи інших видів злочинів.

За останні 10 років в Україні запроваджувались різні правові режими: 1) європейська інтеграція та адаптація до стандартів ЄС; 2) антикорупційний режим або нульова толерантність до корупції; 3) децентралізація та місцеве самоврядування; 4) воєнний стан; 5) цифровізація та електронне урядування та ін., кожний з яких вносив корективи у кримінальну процесуальну діяльність в цілому та роботу слідчих підрозділів зокрема. Так, наприклад, тільки режим воєнного стану значно розширив компетенцію суб'єктів сторони обвинувачення в умовах дотримання безпекової складової. Таке розширення правової компетенції підвищує ризики до зловживань та порушень прав і свобод учасників кримінального провадження тими суб'єктами, які реалізують

державно-владні повноваження. Тому перед керівником слідчого підрозділу постає завдання мінімізації таких ризиків шляхом реалізації своїх повноважень у чітко визначеній процесуальній формі, яка забезпечує належність і допустимість одержання доказів слідчими під час здійснення досудового розслідування злочинів, дотримання строків досудового розслідування та своєчасного ухвалення процесуальних рішень.

Теоретичний базис дослідження складають наукові розробки вчених, в яких висвітлювались питання тактики, методики досудового розслідування злочинів у кримінальному провадженні в цілому та керівництва слідчим підрозділом зокрема, серед яких: А. О. Антошук, Б. В. Асрієв, В. П. Ашитко, Д. О. Влезько, Е. І. Воронін, А. К. Гаврилов, В. Г. Дрозд, А. П. Запотоцький, І. І. Іваненко, Д. Г. Ілляшук, В. В. Кальницький, О. Ю. Камишанський, Л. М. Кирій, Н. І. Кулагін, Т. О. Лоскутов, Г. М. Мамка, Д. М. Мірковець, Г. Н. Меглицький, М. В. Мешков, В. В. Навроцька, Є. О. Новіков, О. В. Петков, А. В. Победкін, М. А. Погорецький, М. М. Почтовий, С. А. Табаков, О. В. Таран, О. С. Тарасенко, О. Ю. Татаров, С. В. Тищенко, Л. Д. Удалова, В. І. Фаринник, М. С. Цуцкірідзе, О. В. Хімичева, К. О. Чаплинський, С. С. Чернявський, М. М. Черняков, Ю. М. Чорноус, А. В. Шевчишен та ін.

Варто зазначити, що за останні п'ять років питанням дослідження особливостей кримінальної процесуальної діяльності в умовах зміни правових режимів присвячені фундаментальні наукові праці С. В. Тищенка «Досудове розслідування в умовах змін правового режиму» (2024 р.), Д. Г. Ілляшука «Кримінальний процес в умовах воєнного стану» (2024 р.), В. В. Навроцької «Взаємодія у кримінальному процесі» (2025 р.), наукові статі Т. О. Лоскутова «Воєнний стан і кримінальний процес», І. І. Іваненка «Організація досудового розслідування в умовах воєнного стану» та ін.

Аналізуючи наукові розробки учених, варто наголосити, що більшість з дослідників опрацьовували питання керівництва слідчим підрозділом в умовах «сталого дії кримінального процесуального законодавства». Зміни правових режимів зумовили динамічність кримінальної процесуальної діяльності, яка потребує не тільки правового унормування, а і формування нових підходів та

методик до вирішення практичних питань в роботі слідчого, застосування таких управлінських методів, які будуть відповідати сучасній обстановці, в якій опинилися учасники кримінального процесу.

Зазначені фактори у своїй сукупності означили наукову, теоретичну та практичну значущість представленої роботи та зумовили вибір теми наукового дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до положень Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020), Стратегії боротьби з організованою злочинністю (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 № 1126-р), Плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.03.2023 № 272-р), Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України (спільний наказ Офісу Генерального прокурора та МВС України від 22.11.2021 № 371/846), тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки на 2022–2026 роки (наказ МОН України від 03.02.2022 № 109), тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11.06.2020 № 454), Основних напрямів наукових досліджень Науково-дослідного інституту публічного права на 2020–2024 рр.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам МОН України. *Об'єктом* дослідження є кримінальні процесуальні відносини, які функціонують в умовах зміни правових режимів та пов'язані з особливостями досудового розслідування злочинів, застосування кримінальних процесуальних норм, виявлення проблемних питань та прийняття процесуальних рішень, зокрема і організаційно-управлінських керівником органу досудового розслідування.

Предметом дослідження є кримінальні процесуальні повноваження керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму.

Мета дисертаційного дослідження полягає у вирішенні конкретного наукового завдання з розроблення теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо виявлення та аналізу сучасних проблем та питань, з якими стикаються слідчі під час розслідування кримінальних правопорушень, та з'ясування ролі керівника слідчого підрозділу у їх вирішенні, оптимізація його організаційно-управлінської діяльності під час реалізації своїх повноважень в умовах зміни правових режимів, «динамічності» кримінальної процесуальної діяльності.

Комплексність мети, її багатоплановість обумовили необхідність вирішення **окремих завдань**, як от: 1) стан досліджень щодо розуміння сутності та ознак поняття «керівництва слідчим підрозділом поліції»; 2) з'ясування кримінально-процесуальної компетенції керівника слідчого управління, відділу, відділення в сучасних умовах зміни правового режиму; 3) розуміння сутності категорії «правовий режим» та визначення особливостей кримінальної процесуальної діяльності, які зумовлюються зміною правових режимів; 4) визначення ролі керівника слідчого підрозділу у плануванні досудового розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму; 5) встановлення значення контролю керівника слідчого підрозділу за проведенням процесуальних дій під час досудового розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму; 6) оптимізація відомчого контролю за досудовим розслідуванням злочинів територіальними підрозділами Національної поліції в умовах зміни правового режиму; 7) удосконалення апаратно-функціонального забезпечення роботи слідчого підрозділу з розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму.

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Методологія та методика дослідження вибрані вірно. Як вбачається з відповідних положень дисертації, здобувач володіє методологією наукового аналізу складних проблем теорії та практики юридичної науки.

У процесі дослідження дисертант, для досягнення поставленої мети, з урахуванням об'єкта і предмета дослідження, використав **загальнонаукові та**

спеціальні методи, які є засобами наукового пошуку. Їх застосування було обумовлено системним підходом, що дозволяє реалізувати докладний розгляд основ розслідування залишення у небезпеці малолітньої особи.

Результати дисертаційного дослідження С. В. Мельника є аргументованими та переконливими, вони отримані завдяки широкому використанню наукових джерел, емпіричного матеріалу та вмілому використанню різноманітних методів наукового дослідження.

Емпіричну основу дослідження становлять інформаційно-аналітичні матеріали діяльності Національної поліції України за період 2015-2025 років, узагальнені відомості опитувань 482-х працівників Національної поліції України Дніпропетровської, Запорізької, Донецької та Луганської областей (у переважній більшості категорія опитаних – слідчі, дізнавачі, оперативні співробітники), вивчення матеріалів кримінальних проваджень, судових вироків тощо.

Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій полягає в тому, що дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці комплексним монографічним дослідженням основних загальнотеоретичних та процесуальних засад, форм і концептуальних положень керівництва слідчим підрозділом в умовах зміни правового режиму, у якому сформульовано низку наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, що мають важливе теоретико-прикладне значення для науки кримінального процесу, криміналістики та діяльності органів досудового розслідування, зокрема:

вперше:

– на підставі узагальнення емпіричних та соціологічних даних встановлено взаємозв'язок між рівнем професійної підготовки слідчих, плинністю кадрів та ефективністю реалізації відомчого контролю, що дозволило визначити роль та участь керівника слідчого підрозділу як один із ключових факторів забезпечення якості досудового розслідування;

– схарактеризовано баланс дотримання прав і свобод людини і громадянина як учасника кримінального провадження в умовах зміни правового режиму та роль керівника слідчого підрозділу у їх забезпеченні,

особливо це стосується в умовах запровадження спрощених процедур проведення слідчих (розшукових) дій та збирання доказів;

– обґрунтовано, що чинна модель досудового розслідування в Україні характеризується функціональною дуальністю управління, за якої процесуальне керівництво прокурора та відомчий контроль керівника слідчого підрозділу формують взаємозалежний, але нормативно недостатньо узгоджений механізм управління розслідуванням;

– обґрунтовано, що недостатнє правове унормування повноважень керівника слідчого підрозділу призводить до двох протилежних практичних моделей: надмірного втручання у процесуальну діяльність слідчого або фактичної відсутності належного контролю, що негативно впливає на ефективність досудового розслідування;

удосконалено:

– визначення поняття «керівництво слідчим підрозділом», під яким пропонується розуміти цілеспрямований, системний процес планування, організації, координації та контролю діяльності слідчих, спрямований на ефективне розслідування кримінальних правопорушень, який характеризується законністю та оперативністю під час прийняття рішень та взаємодією з іншими підрозділами, службами та відомствами під час проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій;

– положення щодо необхідності удосконалення апаратно-функціонального забезпечення роботи слідчого підрозділу в умовах зміни правового режиму. Запропоновано три практико орієнтовані шляхи оптимізації організації слідчої роботи, зокрема і керівника слідчого підрозділу: 1) поліпшення організації слідчої діяльності в центрі і на місцях; 2) формування практико орієнтованих інструкцій, алгоритмів дій та рекомендацій щодо оптимального застосування кримінального процесуального законодавства; 3) удосконалення процесів підготовки та прийняття управлінських рішень керівником слідчого підрозділу;

– механізми відомчого контролю за досудовим розслідуванням злочинів територіальними підрозділами Національної поліції України в умовах зміни

правового режиму. Обґрунтовано важливість розроблення заходів підвищення ефективності управлінської діяльності в частині здійснення відомчого контролю керівником слідчого підрозділу через механізм надання вказівок по кримінальним провадженням, погодження прийняття процесуальних рішень, моніторинг та систематизація аналітичної інформації про діяльність слідчого підрозділу за ключовими напрямками роботи та ін.;

– науковий підхід до розуміння відомчого контролю як самостійної процесуально-організаційної функції керівника органу досудового розслідування, зміст якої полягає не лише в адміністративному управлінні, а й у забезпеченні законності, повноти та об'єктивності кримінального провадження;

дістало подальший розвиток:

– узагальнення організаційних та процесуальних питань, що виникають на початковому етапі досудового розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму, зокрема необхідність утворення та склад групи слідчих у конкретному кримінальному провадженні та визначення слідчого, який здійснюватиме досудове розслідування, враховуючи при цьому компетентність працівника, його досвід і кваліфікацію; фізичні та психологічні можливості виконати роботу; витрати часу на різні види робіт; зони обслуговування; стабільність покладених обов'язків; можливість взаємозамінності;

– положення щодо необхідності законодавчої конкретизації «контрольних повноважень» керівника органу досудового розслідування, зокрема визначення підстав перевірки матеріалів кримінального провадження, меж втручання у діяльність слідчого та процедур реагування на процесуальні порушення;

– ідентифікація проблемних питань, які вирішує керівник слідчого підрозділу на подальших етапах кримінальної процесуальної діяльності, зокрема мінімізувати будь-які ризики можливих зловживань з боку дізнавачів чи слідчих в умовах розширення їх процесуальних повноважень, які обмежують права і свободи інших учасників кримінального провадження, перевірка доцільності проведення тих чи інших слідчих (розшукових) дій,

наприклад, вночі, без участі захисника тощо, а також обов'язок визначати та прогнозувати небезпечні ризики участі своїх підлеглих у процесуальних діях на території обслуговування, наприклад в умовах воєнного стану;

– положення про доцільність врахування та використання таких колегіальних критеріїв у роботі керівника слідчого підрозділу як морально-професійна підготовка персоналу, правова та поведінкова культура слідчого підрозділу, кадрова політика та резерв кадрів, а також врахування особистості самого керівника слідчого підрозділу, зокрема його морально-вольових якостей та професійних умінь і навичок.

Викладені й аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки та практичні рекомендації впроваджені та використовуються у:

– *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Організація розслідування кримінальних правопорушень», «Криміналістика», «Кримінальний процес», «Оперативно-розшукова діяльність», а також підготовки підручників, навчальних посібників, курсів лекцій (акт Національної академії внутрішніх справ від 20 лютого 2026 р. № 43-оп);

– *науковій діяльності* – для подальшого вдосконалення основ методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень на основі сформульованих теоретичних положень, висновків і практичних рекомендацій (акт Національної академії внутрішніх справ від 20 лютого 2026 р. № 44-нд);

– *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення діяльності органів досудового розслідування підрозділів Національної поліції України (акт Головного слідчого управління Національної поліції України від 13 квітня 2026 р. № 37323-2026).

В цілому, **достовірність й обґрунтованість наукових положень та висновків**, сформульованих у дисертації, забезпечується вдалою і продуманою структурою наукової розробки, логікою викладення матеріалу, достатнім масивом емпіричної та джерельної бази.

Структура дисертації. Дисертація складається з основної частини (вступу, трьох розділів, що містять сім підрозділів, висновків), списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 235

сторінок, із яких основний текст – 143 сторінки. Список використаних джерел налічує 172 найменування та займає 15 сторінок. Чотири додатки розміщено на 29 сторінках.

Наукові положення та висновки дисертаційного дослідження достатньо обґрунтовані здобувачем в тексті представленої праці. Автор системно і логічно вибудував зміст наукового дослідження, який включає в себе послідовне вирішення ключових проблем дисертації, цілісно і змістовно розкриває питання мети і завдання дослідження з відображенням їх у висновках між розділами і загальних висновках, що уособлює собою завершене і цілісне сприйняття виконаної наукової праці.

Анотація у стислій формі представляє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати представлено дослідження. Анотація викладена українською і англійською мовами.

У вступі визначено об'єкт і предмет дослідження, наведено актуальність вибраної теми та інформацію про апробацію дисертації на профільних заходах.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади управлінської слідчої діяльності під час зміни правового режиму» дисертант дослідив генезу опрацювання визначеної наукової категорії у досліджуваній категорії кримінальної процесуальної діяльності, а також характеристику ключових елементів управлінської діяльності, процесуальної компетенції керівника слідчого підрозділу, розуміння та особливості реалізації правового режиму.

Наголошено, що у сучасних умовах керівництво слідчим підрозділом потребує високого рівня організаційних, управлінських та професійних навичок. Як і будь-яке суспільно-правове явище, керівництво слідчим підрозділом поліції має низку характерних правових ознак, як-от: законність, системність, оперативність, взаємодія служб і підрозділів, контроль за проведенням досудового розслідування, акцент на результативність.

Доведено, що саме симбіоз зазначених правових ознак, у поєднанні зі сформульованими завданнями, забезпечує ефективність слідчої діяльності загалом та роботи керівника зокрема. Під ефективністю в аспекті дослідження

слідчої діяльності запропоновано розуміти певну міру досягнення потрібного результату внаслідок дій, що були здійснені на виконання вимог кримінального процесуального законодавства.

Підкреслено важливість врахування та використання таких колегіальних критеріїв у роботі керівника слідчого підрозділу, як морально-професійна підготовка персоналу, правова та поведінкова культура слідчого підрозділу, кадрова політика та резерв кадрів. Крім цього, досить вагомим є дослідження особистості самого керівника слідчого підрозділу, зокрема особливостей його морально-вольових якостей та професійних умінь і навичок.

Акцентовано увагу на тому, що процесуальна діяльність керівника органу досудового розслідування передусім покликана забезпечити умови для ефективної роботи підлеглих та жорсткий контроль за дотриманням ними вимог законодавства, що сприятиме забезпеченню дотримання прав і свобод громадян.

Доведено, що позбавлення керівника слідчого підрозділу права здійснювати процесуальний контроль за підлеглими неминуче призведе до зростання порушень, особливо з боку «молодих», недосвідчених слідчих (яких наразі побільшало).

Запропоновано за керівником слідчого підрозділу не лише зберегти процесуальний контроль, а й розширити та конкретизувати його межі й засоби здійснення, зокрема шляхом процесуальної регламентації окремих організаційних важелів такої роботи. На користь цього зазначено, що безспірною перевагою процесуального контролю з боку керівника слідчого підрозділу є його «безпосередня близькість» до об'єкта контролю, тобто підлеглих слідчих, що створює необхідні умови для безперервної перевірки дотримання вимог закону та оперативного реагування з метою недопущення або виправлення виявлених порушень та помилок.

Проаналізовано основні прояви сучасного розуміння правового режиму в Україні, зокрема: 1) європейська інтеграція та адаптація до стандартів ЄС; 2) антикорупційний режим або нульова толерантність до корупції;

3) децентралізація та місцеве самоврядування; 4) воєнний стан; 5) цифровізація та електронне урядування; 6) екологічний правовий режим.

Доведено, що правовий режим воєнного стану сьогодні є каталізатором функціонування інших правових режимів, адже введений у зв'язку з повномасштабним російським вторгненням, він є особливим правовим режимом, який передбачає значні зміни у функціонуванні держави та суспільства, його основною метою є забезпечення національної безпеки, оборони країни та захисту населення.

У другому розділі «Кримінальні процесуальні особливості керівництва слідчим підрозділом під час розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму» розкриваються організаційні та процесуальні питання управлінської діяльності керівника слідчого підрозділу на початковому етапі досудового розслідування та під час контролю за проведенням окремих слідчих (розшукових) дій.

Визначено першим пріоритетним організаційним та процесуальним питанням, яке керівник слідчого підрозділу вирішує на початковому етапі досудового розслідування, необхідність утворення та визначення складу групи слідчих у конкретному кримінальному провадженні.

Підкреслено, що закріплення за керівником органу досудового розслідування права визначати групу слідчих згідно з чинним Кримінальним процесуальним кодексом України є дієвим організаційним важелем управлінської діяльності керівника слідчого підрозділу. Правильне й оптимальне практичне визначення тих кримінальних проваджень, у яких є необхідність визначення групи слідчих, слід вважати одним із найбільш відповідальних організаційних завдань керівника слідчого підрозділу.

Окреслено спектр проблем, що виникають у керівника слідчого підрозділу під час вирішення питання про необхідність утворення слідчої групи.

Доведено необхідність визначення такої організаційно-правової форми реалізації повноважень керівника слідчого підрозділу, як формування слідчої групи, при цьому під слідчою групою розуміється організаційно-управлінська

та процесуальна єдність слідчих щодо здійснення повноважень у конкретному кримінальному провадженні під керівництвом старшого слідчого групи, що створена з метою найбільш оптимального забезпечення реалізації завдання кримінального судочинства.

Виокремлено наступним пріоритетним організаційним та процесуальним питанням, яке вирішує керівник слідчого підрозділу на початковому етапі досудового розслідування кримінального провадження, визначення слідчого, який його здійснюватиме, при цьому необхідно враховувати: компетентність працівника, його досвід і кваліфікацію; фізичні та психологічні можливості виконати роботу; витрати часу на різні види робіт; зони обслуговування; стабільність покладених обов'язків; можливість взаємозамінності. Підкреслено, що однією з основних проблем перевантаженості слідчих є прорахунки в роботі керівників слідчих підрозділів.

У третьому розділі «**Оптимізація організаційно-управлінської діяльності в роботі слідчого підрозділу з розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму**» висвітлено особливості оптимізації відомчого контролю та удосконалення апаратно-функціонального забезпечення роботи слідчого підрозділу з розслідування злочинів в умовах зміни правового режиму.

Наголошено на важливості здійснення відомчого контролю з боку керівника слідчого підрозділу, що прямо впливає на ефективність роботи слідчого.

Віднесено до процесуальних повноважень внутрішньовідомчого контролю в особі начальника органу досудового розслідування такі: постійний процесуальний моніторинг за діяльністю слідчого щодо проведення окремих гласних або негласних слідчих (розшукових) дій; персональне заслуховування слідчого про обсяг проведеної роботи в межах кримінального провадження і обсяг роботи, яку необхідно виконати в найближчий період; надання методичної допомоги при проведенні досудового розслідування; відміна процесуальних рішень слідчого; відсторонення слідчого від проведення

досудового розслідування; безпосередній виїзд на місце вчинення кримінального правопорушення та надання усних і письмових вказівок та доручень слідчому.

Визначено три найбільш важливі практико-орієнтовані шляхи оптимізації організації слідчої роботи, зокрема і керівника слідчого підрозділу:

- 1) поліпшення організації слідчої діяльності в центрі і на місцях;
- 2) формування практико-орієнтованих інструкцій, алгоритмів дій та рекомендацій щодо оптимального застосування кримінального процесуального законодавства;
- 3) удосконалення процесів підготовки та прийняття управлінських рішень керівником слідчого підрозділу.

Висновки до розділів та загальні висновки дисертації відповідають сутності розглянутих питань і відзначаються чіткістю викладених думок. Здобувач, вміло поєднавши наукову і практичну діяльність, ґрунтовно проаналізував теоретичний, практичний і законодавчий матеріал та сформулював на цій основі виважені й слушні висновки, які є вагомим внеском у теорію кримінального процесу, криміналістичну науку та правозастосовну практику.

В цілому, сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають належний рівень обґрунтованості та достовірності.

Дотримання академічної доброчесності. Дисертаційне дослідження С. В. Мельника «Кримінальні процесуальні повноваження керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму» включає результати власних досліджень здобувача. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело, що свідчить про відсутність порушення академічної доброчесності. Автореферат за своїм змістом відповідає основним положенням роботи та повністю відображає зміст, основні положення, висновки та пропозиції, які сформульовані у дисертаційному дослідженні.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та в опублікованих працях. Основні положення та результати дисертації відображено у дванадцяти наукових

публікаціях, з яких п'ять статей – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна – у закордонному юридичному виданні, шість – у збірниках тез наукових доповідей, оприлюднених на міжнародних науково-практичних конференціях.

Все це дозволяє позитивно оцінити рецензоване дисертаційне дослідження, відзначити його наукову новизну, самостійність виконання та належний теоретичний рівень.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження С. В. Мельника щодо кримінальних процесуальних повноважень керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму, рекомендується для використання у діяльності закладів вищої освіти, в науково-дослідницьких розробках наукових установ, дослідниками при написанні наукових статей та монографій, плануванні досліджень по даному напрямку.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію С. В. Мельника, необхідно звернути увагу на **деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії** під час публічного захисту:

1. У підрозділі 1.1 «Стан досліджень сутності та ознак керівництва слідчим підрозділом поліції», поняття «керівництво слідчим підрозділом» розкрито переважно через організаційно-управлінський підхід, тоді як його процесуальна складова потребує більш глибокого обґрунтування.

2. У підрозділі 3.1 «Оптимізація відомчого контролю за досудовим розслідуванням злочинів територіальними підрозділами Національної поліції України в умовах зміни правового режиму» автор пропонує розширене розуміння внутрішньовідомчого контролю, зокрема постійний процесуальний моніторинг за діяльністю слідчого щодо проведення окремих гласних або негласних слідчих (розшукових) дій; персональне заслуховування слідчого про обсяг проведеної роботи в межах кримінального провадження і обсяг роботи, яку необхідно виконати в найближчий період; надання методичної допомоги при проведенні досудового розслідування; відміна процесуальних рішень

слідчого; відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування; безпосередній виїзд на місце вчинення кримінального правопорушення та надання усних і письмових вказівок та доручень слідчому.

При цьому автор не завжди чітко розмежовує внутрішньовідомчий контроль з прокурорським наглядом і судовим контролем.

3. У підрозділах 1.2, 3.1, 3.2 автором систематично наголошується про необхідність «втручання» керівника слідчого підрозділу в діяльність слідчого, що серед науковців з теорії кримінального процесу та криміналістики, практиків може сприйматися як положення, що суперечать принципу процесуальної самостійності слідчого. Слід звернути увагу на точність наукових формулювань під час висловлення авторської думки.

4. У дисертаційному дослідженні не враховано міжнародний досвід організації діяльності слідчих підрозділів. Вважаємо, що такий досвід був би корисним в аспекті формулювання інструкцій та алгоритмів дій в певних «нетипових», складних правових ситуаціях.

5. У представленому дисертаційному дослідженні автором наведені деякі пропозиції до чинного законодавства України, які, звичайно, посилюють значущість та важливість дослідження. Втім, вважаємо робота значно б виграла, якщо б дисертант направив пропозиції до Верховної Ради України як законотворчого органу. Цікаво почути думку авторки стосовно зауваження.

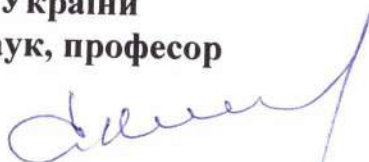
Підсумовуючи викладене вище, слід зауважити, що вказані дискусійні положення водночас підкреслюють актуальність досліджуваної проблематики та не впливають на позитивне враження від рецензованої наукової праці.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.
Дисертація С. В. Мельника на тему: «Кримінальні процесуальні повноваження керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму», за актуальністю, ступенем новизни представлених результатів, їх наукової обґрунтованості, повноти викладення в опублікованих наукових працях, рівнем виконання поставленого наукового завдання та володіння методологією наукової діяльності відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня кандидата юридичних наук.

Виходячи з вищевикладеного, вважаємо, що дисертаційне дослідження «Кримінальні процесуальні повноваження керівника органу досудового розслідування в умовах зміни правового режиму», подане на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза, є завершеною науковою працею, яка цілком відповідає вимогам пунктів 9, 11, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а його автор, **Мельник Сергій Валерійович**, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

Помічник Голови Департаменту
забезпечення діяльності Голови
Національної поліції України
доктор юридичних наук, професор
полковник поліції

Костянтин ЧАПЛИНСЬКИЙ

Сергій Чупукирський
Сергій заступник Голови
Національної поліції України
заступник Голови

Н. Чупукирський